

„Jeżeli więc Ja, Pan i Nauczyciel, umyłem wam nogi, to i wy powinniście sobie nawzajem umywać nogi.” (J 13,14)

Każdego Wielkiego Czwartku papież klęka przed dwunastoma osobami i wykonuje jeden z najbardziej poruszających – i kontrowersyjnych – gestów liturgii katolickiej: Mandatum, obmywanie nóg. Rytuał, który ewoluował, wzbudzał debaty i niesie przesłanie równie radykalne dziś, jak dwa tysiące lat temu.

Dlaczego to robi? Co oznacza włączenie przez Kościół kobiet, niechrześcijan czy nawet więźniów? Czy to tylko symbol, czy cicha rewolucja? Odkryjmy sedno tej tajemnicy.

1. Biblijne Pochodzenie: Noc, Która Wszystko Zmieniła

Wszystko zaczyna się w Wieczerniku, godziny przed ukrzyżowaniem. Jezus, świadomy swojej bliskiej śmierci, dokonuje czegoś zdumiewającego:

- **Mistrz staje się sługą:** W kulturze żydowskiej mycie nóg było zadaniem niewolników. Uczniowie musieli być oszołomieni widząc swojego Rabbiego klękającego przed nimi – włącznie z Judaszem, swoim przyszłym zdrajcą (J 13,1-17).
- **Wyraźny nakaz:** „Dałem wam przykład, abyście i wy tak czynili, jak Ja wam uczyniłem.” (J 13,15). To nie jest opcja, to chrześcijański imperatyw.

Teologicznie ten akt streszcza całą misję Chrystusa: „Syn Człowieczy nie przyszedł, aby Mu służyło, lecz aby służyć.” (Mk 10,45). To sakrament w działaniu – służba jako istota Królestwa Bożego.

2. Historia Mandatum: Od Klasztorów do Watykanu

Obmywanie nóg nie zawsze było publiczną ceremonią. Jego ewolucja jest fascynująca:

- **IV wiek:** Praktykowane w klasztorach, gdzie opaci myli nogi mnichów, naśladując Chrystusa.
- **Średniowiecze:** Królowie chrześcijańscy (jak Ludwik IX Święty) praktykowali je jako znak pokory. Kościół oficjalnie włączył je do liturgii Wielkiego Czwartku.
- **Przed Vaticanum II:** Uczestniczyli tylko katolicy mężczyźni, symbolizujący „12

apostołów”. Ale wszystko miało się zmienić...

3. Rewolucja Franciszka: Kobiety, Muzułmanie, Więźniowie

Od 2013 roku papież Franciszek przekształcił ten gest w znak czasu:

- **2013:** Myje nogi młodocianym więźniom, w tym dwóm kobietom i muzułmaninowi. Skandal dla niektórych, czysta Ewangelia dla innych.
- **2014-2024:** Powtarza gest w więzieniach, ośrodkach dla uchodźców, z niepełnosprawnymi... Łamiąc protokół, by przekaz przedkładać nad rytuał.

Czy to ważne? Tak. Kodeks Prawa Kanonicznego (kanon 861) nie ogranicza już obrzędu do mężczyzn. Franciszek nalega: „*Służba nie zna granic.*”

4. Głębsze Znaczenie: Więcej niż Woda i Ręczniki

Ten akt to anty-protokół w świecie opętanym władzą:

- **Radykalna pokora:** Papież, wikariusz Chrystusa, uniża się do poziomu wykluczonych – osąd przeciwko kościelnej pysze.
 - **Boże włączenie:** Myjąc nogi niechrześcijan, Kościół ogłasza: „*Bóg służy wszystkim, nie tylko 'czystym'.*”
 - **Wezwanie do działania:** To nie tylko liturgiczne przedstawienie. Jak myjemy nogi naszej rodzinie, migrantom, tym, którzy nas zranili?
-

5. Krytyka i Kontrowersje: Zdrada czy Wierność Ewangelii?

Niektórzy tradycjoniści argumentują:

- „*Powinni to być 12 katolickich mężczyzn, jak apostołowie.*”
- „*Tracimy sacrum.*”

Ale teologia odpowiada:

- Jezus nie wybrał Dwunastu podczas obmywania – wybrał potrzebujących ludzi (włącznie z Judaszem!).
- Duch prawa (służba) przeważa nad literą (rytuał). Jak mówi Franciszek: *„Wolę Kościół poturbowany od wychodzenia na służbę, niż Kościół chory od zamykania się.”*

6. Jak Żyć Mandatum Dziś: 3 Konkretnie Działania

1. **Służ bez kalkulacji:** W pracy, rodzinie, online. Mówisz o biednych – czy myjesz im nogi?
2. **Pozwól się obsłużyć:** Pokora to także przyjmowanie pomocy. Pozwalasz, by inni „umyli ci nogi”?
3. **Łam bariery:** Jak Franciszek, szukaj tych, których świat wyklucza – muzułmanina, grzesznika, politycznego przeciwnika... Chrystus tam jest.

Zakończenie: Gest, Który Kwestionuje Władze Świata

Obmywanie nóg to nie folklor. To akt wywrotowy w erze egoizmu i podziałów. Za każdym razem, gdy papież włącza uchodźcę czy kobietę, przypomina nam: Bóg to nie ekskluzywny klub.

Jezus nie powiedział „zrozumcie to”, ale „czyńcie to”. Pytanie nie brzmi, czy rytuał jest doskonały, ale: Komu dziś myjesz nogi?

„Na końcu życia nie będziemy sądzeni za nasze rytuały, ale za naszą miłość.” (Matka Teresa)

Czy ten artykuł cię poruszył? Udostępnij go i rozpocznij swoją rewolucję służby. Świat potrzebuje więcej chrześcijan na kolanach, myjących nogi!